

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. **N** 233.

64de Møde.

Løvedagen den 27de April.

(Fortf.)

Ordføreren (fortf.): Jeg tror overhovedet, at det hele Forhold, hvad enten det nu kaldes passende eller upassende, er aldeles urigtigt; og, naar man skriver noget Sligt i Loven eller lader det staae, saa at Sagen ikke ligefrem afgjøres derhen, at det skal gaae efter Hartkornet, saa vil denne Lov ikke opnaae hvad den væsentligt har høvt til Diemed, nemlig at tilveiebringe Tilfredshed i Communerne derved, at man seer, at Byrden er lige saavel for de Store som for de Smaa. Videre skal jeg for Diebliffet ikke sige til Forsvar for Udvalgets Forslag. Jeg behøver vel ikke at gentage, at Bestemmelsen om Amtsraadets endelige Afgjørelse ogsaa paa dette Sted nu vistnok maa bortfalde. Der er stillet et Endringsforslag angaaende Præsternes Kjørster. Forinden jeg har hørt de Herrer Forslagsstillere motivere det, vil jeg derom kun bemærke, at mig synes der mangler ethvert Princip for, hvorledes denne Overenskomst skulde være, som Communalbestyrelsen skal træffe med vedkommende Sognepræst, hvorpaa den skulde grunde sig, og hvorledes det hele Forhold skulde reguleres. Det haaber jeg imidlertid, at Forslagsstillerne ville forklære, for at Forsamlingen kan faae en Mening om, hvorledes det vel var udførligt, som de Herrer have foreslaaet.

Stockfleth: Da den nærværende Paragraph var under Forhandling ved Forhandlingen af § 10, tillod jeg mig at yttre, at der vistnok behøvedes en nærmere Drøftelse af hele Forholdet med Hensyn til Kjørselepligten, end den, som incidenter her vil kunne gives den. Jeg meente egentlig herved, at det var nødvendigt at indhente fra de forskjellige Egne i Landet nøiagtige Efterretninger om, hvorledes dette Forhold egentlig forholdt sig paa de for-

skjellige Steder, og, saa grundigt som Udvalget endogsaa kan have drøftet dette Forhold, saa er jeg dog overbevist om, at saadanne Drøftninger har det i ethvert Tilfælde ikke indhentet. Det er nemlig bekendt, at der er forholdt meget forskjelligt paa de forskjellige Steder. I Almindelighed inddeelte man Sognet i visse Kjørelægder, idetmindste var det Tilfældet i Jylland; der var Kjørelægder indrettede baade for de kongelige Tjenestereiser, for Amtsrøverne og for Sognereiserne, og Kjørelægderne vare snart større, snart mindre, undertiden vare de paa 4, undertiden paa 6, og undertiden paa 8 Tdr. Hartkorn. Til disse Kjørelægder der lagde man nu alt Hartkorn, som fandtes i Sognet, men lagde Huusmændenes Hartkorn ind ved Siden af Gaardmændenes, og passede blot paa, at dette tilsammen udgjorde det Lægd, som man egentlig havde bestemt. Denne Inddeling blev forandret ved den nyeste Kjørseleordning af 1844, og deri blev det bestemt, at denne gamle Lægdsinddeling kunde vedblive at bestaae, hvad Sognekjørsterne angaaer; derimod skal den hæves, hvad Amtskjørster angaaer, og det hedder da i Forordningen om Amtskjørster og kongelige Tjenestereiser, at disse skulle indrettes i passende Forhold til Gaardenes Hartkorn. Det viser sig altsaa heraf, at der nu alene er Tale om Gaardenes Forpligtelse til at præstere Kjørster, saaledes at den gamle Lægdsinddeling eller Rodeinddeling, hvad man nu vil kalde den, hvortil alt Hartkornet blev henlagt, ikke mere bestaaer og ikke kan bestaae, da det nu var Gaardene alene, hvem Kjørselepligten paahvilede. Nu er enhver Besiddelse af een Td. Hartkorn og derover indbefattet under Begrebet Gaard, og deraf følger, at en Besiddelse af een Td. Hartkorn er pligtig til at kjøre een Gang, enten den har Heste eller ikke. Naar det nu i Forordningen af 1844 hedder, at Kjørster skulle ydes i passende For-